

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Strategisk plan for Buskerud fylkeskommune 2030

Innhold

1.	INNLEDNING	4
2.	ET STERKT OG BÆREKRAFTIG BUSKERUD MED EVNE TIL ENDRING	4
3.	INNSATSOMRÅDER	5
3.1	Buskerud som et attraktivt sted å bo, arbeide og besøke	5
3.2	Kompetanse for dagens og fremtidens arbeidsliv	7
3.3	Økt verdiskaping og produktivitet	8
3.4	Trafikksikker, effektiv og miljøvennlig transport	8
3.5	God økonomi og innovasjon i forvaltningen.....	9
4.	FORHOLDET MELLOM STRATEGISK PLAN OG ØVRIGE PLANER	10
	VEDLEGG	10

Forord

Drammen, 05.04.2017

Roger Ryberg
Fylkesordfører

1. Innledning

Dette er en intern plan for Buskerud fylkeskommune. Den skal sikre helhetlige og langsiktige prioriteringer for best mulig gjennomføring av fylkeskommunens egne ansvarsområder, samt de forpliktelser Buskerud fylkeskommune har i regionale planer. Prioriteringene legger føringer for egne sektorstrategier og for den årlige utformingen av økonomiplanen.

Strategisk plan skal legges til grunn for arbeidet med utviklingen av en ny region.

Planen tar utgangspunkt i tidligere politiske vedtak og føringer i regionale planer/planstrategi. Den bygger på [utviklingstrekkene i regional planstrategi 2017-2020](#) som viser at Buskerud frem mot 2030 står foran utfordringer på områdene befolkningsutvikling, næringsutvikling, kunnskap og samordnet areal- og transportutvikling. Klima- miljø og folkehelse er i regional planstrategi løftet frem som gjennomgående tema i all planlegging.

Visjonen til Buskerud fylkeskommune vektlegger samhandling både i egen organisasjon og i forholdet til andre samfunnsaktører.

«Buskerud fylkeskommune skaper resultater gjennom samhandling»

2. Et sterkt og bærekraftig Buskerud med evne til endring

Det skal være attraktivt å bo, arbeide og besøke Buskerud.

Både Buskerudsamfunnet og organisasjonen Buskerud fylkeskommune går inn i en fremtid med behov for omstilling. Dette gjelder innen klima- og miljø, urbanisering, nærings- og arbeidsliv, teknologi, globale trender, mangfold, økonomi og regionreform.

Med dette som utgangspunkt vil Buskerud fylkeskommune ha som overordnet ambisjon å være et sterkt og bærekraftig fylke som evner å møte fremtidens behov for endring.

Fylkeskommunen ønsker å være en aktiv part i utviklingen av fremtidens Buskerudsamfunn, og ta en sterk posisjon i utviklingen av en ny region. For å lykkes må fylkeskommunen ha kompetanse, evne og vilje til endring. Evne til endring handler både om hvilke virkemidler som prioriteres, hvordan de brukes og hvordan oppgaver løses. Påvirkning av samfunnsutviklingen skjer både direkte og indirekte gjennom fylkeskommunens tjenester, tilskudd, og i utøvelse av sine roller. Fylkeskommunen har virkemidler gjennom rollene som regionalt folkestyre, tjenesteleverandør, oppdragsgiver, arbeidsgiver, eier, forvalter av statlige midler og prosjekter, myndighet, rådgiver, samordner og part i partnerskap.

Bærekraft er i denne planen definert som: utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Bærekraftig utvikling skapes gjennom arbeid på områdene miljø, økonomi og sosiale forhold. (Kilde: FNs verdenskommisjon for miljø og utvikling, 1987)

Ulikheter i Buskerud

Innad i Buskerud er det forskjeller i befolkningssammensetning, levekår, utdanningsnivå og bo- og næringsattraktivitet. Behovene for endring og omstilling i kommuneregionene i Buskerud er derfor ulike, og fylkeskommunens støtte må bygge på deres fortrinn. Det vil si at vi i større grad enn i dag må se på ulike løsninger i de enkelte kommuneregioner.

Klima- og miljø og folkehelse

Utfordringene knyttet til klima-miljø og folkehelse handler både om bærekraft og evne til omstilling. Hensynet til klima- og miljø og folkehelse skal vurderes i alle fylkeskommunens oppgaver. Det gjøres ved å vurdere konsekvenser før beslutninger tas og gjennom å løse oppgaver slik at de ivaretar hensyn til klima- og miljø og fremmer god helse.

Samfunnet står ovenfor klima- og miljøutfordringer som må løses både globalt og lokalt. Det er nødvendig med en omstilling til et samfunn basert på fornybar energi, og til en mer miljøvennlig og langsiktig forvaltning av samfunnets naturressurser.

Klima- og miljø er et omfattende felt og Buskerud fylkeskommune har behov for å tydeliggjøre sin rolle og sine virkemidler. Fylkeskommunen bør prioritere sin innsats gjennom egne virkemidler og roller. Klima- miljø belyses og konkretiseres i innsatsområdene som følger under.

Innbyggerne er Buskeruds viktigste ressurs. God og jevn fordeling av helse og levekår i befolkningen er derfor grunnleggende for en god samfunnsutvikling. Buskerud fylkeskommune har definert sin rolle i folkehelsearbeidet, og har over lenger tid jobbet systematisk gjennom egne oppgaver, virkemidler og gjennom rollen som regional utvikler og pådriver. Dette må fortsette og videreutvikles ytterligere i innsatsområdene under.

Forskning, utvikling og innovasjon for aktivt å møte fremtiden

FoUI bidrar til kunnskapsbasert utvikling og innovasjon i alle sektorer, og skjer best i samspill mellom ulike aktører. FoUI skal legges til grunn for hvordan fylkeskommunen løser sine oppgaver.

3. Innsatsområder

Mål og hovedprioriteringer i innsatsområdene er valgt ut fra utviklingstrekk i Buskerudsamfunnet og de virkemidler fylkeskommunen har for å påvirke utviklingen i ønsket retning. Den overordnede ambisjonen og de gjennomgående perspektivene klima- miljø, folkehelse, FoUI og regionale ulikheter, gjenspeiles i innsatsområdene.

Innsatsområde 3.1 er overordnet og støttes opp av innsatsområdene 3.2-3.4.

Alle innsatsområdene har som prioritet å følge opp regionale planer og gjennomføre de forpliktelser fylkeskommunen har i disse.

3.1 Buskerud som et attraktivt sted å bo, arbeide og besøke

Utviklingstrekkene for Buskerud er grundig beskrevet i [regional planstrategi](#). Disse viser ulikheter i fylket innen befolkningsutvikling, levekår, utdanningsnivå og folkehelse. Det er utfordringer knyttet til byspredning, biltrafikk og disponering av areal- og naturressurser. Næringslivet er allsidig, men ensidig i enkelte regioner.

Fylkeskommunen kan skape attraktive og bærekraftige steder gjennom sine roller i regional planlegging. Dette handler om prosessledelse ved utvikling av regionale planer, som part i gjennomføringen av disse og som myndighet dersom regionale planer ikke følges. Medvirkning og samhandling om utvikling og gjennomføring av planer må skje gjennom metoder som mobiliserer og gir eierskap hos alle involverte parter. Fylkeskommunenes egne råd og utvalg skal være involvert i planprosesser på en måte som sikrer reel medvirkning (ref. vedlegg 1).

Rådgiving og dialog mellom fylkeskommunen og kommunene, regionale myndigheter, næringsliv og andre samarbeidsparter er virkemidler som vektlegges i rollen som planmyndighet. Dialogen g må starte tidlig i kommunenes planprosesser. Det sikrer forutsigbarhet og styring mot felles mål. Dersom dialog ikke fører til at regionale planer følges vil fylkeskommunen vurdere innsigelser.

I arbeidet med å fremme godt klima og miljø bør fylkeskommunen prioritere sin innsats gjennom egne virkemidler og rollene i regional planlegging.

Buskerud fylkeskommune har virkemidler for gode aktiviteter og opplevelser innen kultur, kulturarv, idrett og friluftsliv.

Steder som er tilrettelagt og utformet for å gi alle befolkningsgrupper livskvalitet, fremmer god helse og bidrar til jevn fordeling av helse i befolkningen.

Bærekraftig forvaltning og attraktivitet handler om:

- Steder som er trygge, trivelig og stimulerer til aktivitet, sosial tilhørighet, mangfold og integrering
- Nærhet og tilgjengelighet i de daglige aktivitetene
- Tilrettelegging for kultur, idrett og friluftsliv
- Kulturarv som en ressurs til gode opplevelser
- Lokalisering og utforming av fylkeskommunens egne bygg og tjenester som et virkemiddel i utviklingen av attraktive steder
- Fylkeskommunen som pådriver i hvor andre offentlig etater plasserer sine tjenester
- Bærekraftig bruk av arealer og naturressurser
- Jevn fordeling av helse og levekår i befolkningen

Mål:

- **En god og bærekraftig utvikling i hele fylket, tilpasset de ulike delregioners særtrekk og muligheter.**
- **Attraktive, levende, miljøvennlige og kompakte tettsteder og byer der mennesker trives**
- **Areal-, natur- og kulturressurser forvaltes i et langsiktig bærekraftig perspektiv**
- **Arealbruk som reduserer transportbehov**
- **Bruk av kulturarven som en ressurs i en bærekraftig samfunnsutvikling**
- **Et rikt kunst- og kulturliv**

Hovedprioriteringer:

- Styrke og videreutvikle samordnet planlegging, rådgiving, kompetansebygging og myndighetsrollen
- Forpliktende samarbeid med kommuneregionene
- Helhetlig planlegging i byregionene
- Opplevelser gjennom tilrettelegging av kunst, kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet

- Ta vare på og utvikle kulturarven
- Demokrati, mangfold og inkludering

3.2 Kompetanse for dagens og fremtidens arbeidsliv

Buskerud har et lavere utdanningsnivå enn landsgjennomsnittet, og det er store forskjeller innad i fylket. Både for den enkelte og for samfunns- og arbeidsliv er det en styrke om flere fullførere og består videregående opplæring. Mange parter er involvert i opplæringsløpene. Eksempler på samarbeidsparter er aktører i arbeidslivet som er direkte involvert i opplæringen, kommunene med ansvar for grunnskolen, NAV og spesialisthelsetjenesten. En slik samhandling mellom ulike aktører utfordrer regelverk, ressurser og systemer.

Ulikheter i befolknings sammensetningen og arbeids- og næringslivets attraktivitet i fylkets ulike regioner gir utfordringer for videregående opplæring. Det samme gjør et arbeids- og næringsliv med konjunkturdringer og i stadig omstilling. Det er en økonomisk utfordring for fylkeskommunen å gi et opplæringstilbud som imøtekommer den kompetanse fylkets regioner har behov for. Spredt bosetning og ulikt næringsgrunnlag i distriktene gjør det økonomisk utfordrende å tilby like valgmuligheter for ungdommen i hele fylket. Et arbeidsliv i omstilling utfordrer både innholdet i den videregående opplæringen, og behovet for læring senere i livet. Det er også en utfordring for fylkeskommunen å balansere opplæringstilbud slik at de imøtekommer både ungdommens ønsker for fremtidig yrke og arbeidslivets behov. Den demografiske utviklingen viser behov for å økt arbeidskraft innen helsefagene.

Dette gir konsekvenser for fylkeskommunens evne til å:

- Treffe med opplæringstilbud (fleksibilitet, utstyr/bygg og pedagogisk personale)
- Treffe med innholdet i opplæringen slik at det er tilpasset arbeidslivets fremtidige behov
- Treffe med et læringsmiljø og kvalitet i opplæringen slik at flest mulig fullfører og består opplæringen
- Skape reell samhandling med aktørene som er involvert i opplæringen

De regionale planene kunnskapssamfunnet og verdiskaping og næringsutvikling har en fellesnevner: kompetanse skal tilpasses fremtidens utfordringer, og det skal være en god kobling mellom samfunnets behov og elevenes valg. Samarbeid og fleksibilitet (fylkeskommune – arbeidsliv) er også prioritert for å få flest mulig gjennom et opplæringsløp og derved økt arbeidsdeltagelse.

Kort oppsummert skal den opplæringen fylkeskommunen har ansvar for balansere mellom individets ønsker, samfunns- og arbeidslivets behov, og de økonomiske rammene som fylkeskommunen har til rådighet.

Mål:

- **Opplæringstilbud skal være sammenhengende og fleksibelt og forberede for fremtidens arbeidsliv**
- **Læringsfellesskapet skal være preget av trygt miljø, gode relasjoner og høyt nærvær**
- **Alle skal oppleve mestring og faglige utfordringer hver dag**

Hovedprioriteringer:

- Tilstrekkelige ressurser til at kvalitet i videregående opplæring gir økt andel som fullfører og består med godkjent kompetanse
- Rekruttering av nye lærebedrifter slik at alle kvalifiserte søkere kan tilbys læreplass

- Videregående opplæringsstilbud i kommuneregionene som møter arbeidslivets lokale behov
- Skape opplæringsløp i samarbeid med næringslivet
- Samarbeid med helseforetak og kommuner om helsefaglig opplæring
- Dimensjonering av opplæringsstilbudene i områder med befolkningsvekst
- Avklaringstilbud til ungdom som ikke er i ordinær videregående opplæring (bl. a UngInvest AIB)
- Ressurser til utvikling av digital kompetanse og digitale løsninger
- Innovasjon og entreprenørskap i opplæringen

3.3 Økt verdiskaping og produktivitet

Buskerud har totalt sett et sterkt og variert arbeids- og næringsliv, men det er til dels store variasjoner og ensidighet innad i fylket. Det har vært vekst i sysselsettingen men den fordeler seg svært ulikt både på regioner og type næring. Omstillinger innen olje- og gasssektoren berører også Buskerud.

For å møte klima- og miljøutfordringene og skape fremtidens næringer må det arbeides systematisk med utvikling og innovasjon. Buskerud fylkeskommune har virkemidler gjennom tilskudd, rådgivning og kompetansebygging. God koordinering og samhandling med partene i regionale planer gir også potensiale for økt verdiskaping i Buskerud.

Nyskaping og omstilling krever at arbeidslivet har riktig kompetanse til å utvikle fremtidens løsninger. Med et arbeidsliv i endring er det nødvendig å legge til rette for at innbyggerne kan videreutvikle kompetanse hele livet. Arbeidslivet og Buskerud fylkeskommune må samarbeide for å tilpasse kompetanseutvikling til fremtidens behov. Fylkeskommunen har virkemidler gjennom karriereveiledning, voksenopplæring, fagskoletilbud og etter- og videreutdanning.

Innbyggernes kompetanse og deltagelse i arbeidslivet gir både verdiskaping for samfunnet, og en bedre og jevnere fordeling av helse i befolkningen.

Mål:

- **Tydeliggjøre regionenes fortrinn og bygge på disse**
- **Flere innovative virksomheter i nasjonal og global konkurranse**
- **Økt kompetanse blant voksne i et livslangt perspektiv**

Hovedprioriteringer:

- Mobilisere og utvikle klima- og miljøvennlig omstilling i næringslivet. Grønn vekst (tilskuddsmidler til næringslivet)
- Karriereveiledning og voksenopplæring
- Fagskoletilbud som ivaretar regionale behov
- Kompetanse i regionale næringsmiljø (statlig satsing)
- Virkemidler som styrker forskning og innovasjonskapasitet
- Virkemidler som styrker entreprenørskap og vekstetablering

3.4 Trafikksikker, effektiv og miljøvennlig transport

Dette innsatsområdet handler om de virkemidlene fylkeskommunen har i rollen som vegeier for fylkesvegene og oppdragsgiver for kollektivtransport. Samordnet planlegging er beskrevet i 3.1 og transport skal støtte opp om ønsket samfunnsutvikling.

I Buskerud er det utfordringer med fremkommeligheten for både næringstransport, kollektivtransport og gange og sykkel. Samtidig er det vekst i personbiltrafikken. Nye bo- og næringsområder har blitt lokalisert på en måte som ikke reduserer bruk av personbil. Ulikheter i regionene når det gjelder arbeids- og næringslivets attraktivitet og befolknings sammensetningen, gir utfordringer både for kollektivtilbud og i hvilke grad veger skal vedlikeholdes.

Et velfungerende transportsystem skal binde sammen steder, mennesker og virksomheter, og bidra til ønsket samfunnsutvikling. Reduserte klimagassutslipp er en del av hovedmålet i forslaget til regional plan for areal og transport. Fylkeskommunen skal bidra gjennom kollektivtransport, fylkesveger og tilrettelegge for sykkel. Utfordringer med fremkommelighet og plass til biler må løses gjennom samordnet planlegging av arealdisponering og ferdselsårer (ref. 3.1).

Mål:

- **Ta veksten i personbiltrafikk i byområder og tettsteder med sykkel, gange og kollektivtrafikk**
- **Halvere antall drepte og hardt skadde i trafikken innen 2023 (fra 2014)**
- **Ivareta vegkapitalen og redusere forfallet på fylkesvegnettet**
- **Øke framkommeligheten for pendlere og næringslivets transport**
- **Redusere klimagass, lokal luftforurensing og støy**

Hovedprioriteringer:

- Kollektivtransport i byområdene
- Ivareta vegkapital og redusere vedlikeholdsetterslep
- Gange og sykkel i by- og tettsteder og på skolevei
- Trafikksikkerhet

3.5 God økonomi og innovasjon i forvaltningen

Prioriteringene i innsatsområdene legger føringer for hvordan virkemidler brukes og oppgaver løses i egen organisasjon.

Det er fundamentalt at Buskerud fylkeskommune har en bærekraftig økonomi samt evne og vilje til å gjennomføre endring. Nåværende oppgaver skal løses på en effektiv og fremtidsrettet måte samtidig som organisasjonen forbereder seg på å forme en ny region. Buskerud fylkeskommune må som organisasjon være i forkant av utviklingen og være forberedt på å tåle endringer. I dette arbeidet er det viktig å beholde det gode arbeidsmiljøet, riktig kompetanse og utvikle en offensiv kultur for endring.

Tidsriktige arbeidsprosesser og digitale løsninger, både internt, ovenfor innbyggere og samarbeidspartnere skal gi gode tjenester og god utnyttelse av ressurser. For å utvikle de gode løsningene må det jobbes systematisk med innovasjon og nytenking i egen organisasjon. Det skal bygge på medarbeidernes egen kompetanse, ved et godt system for kompetansedeling på tvers i organisasjonen. Medarbeidere må ha handlingsrom og tillit til å videreutvikle gode tjenester gjennom kultur og struktur for deling og læring.

Mål:

- **Bærekraftig økonomi som sikrer handlingsrom**
- **En sterk posisjon i utviklingen av en ny region**
- **Systematisk og målrettet samhandling med kommuner og samarbeidspartner**

- Økt synlighet og dialog med innbyggere innenfor fylkeskommunens ansvarsområder
- Kompetanse og kapasitet til innovasjon og effektivisering i egne tjenester
- Frigjøre ressurser ved å ta i bruk ny teknologi
- Innkjøp som fremmer klima- miljø og innovasjon
- Være en attraktiv, nyskapende og inkluderende arbeidsgiver

4. Forholdet mellom strategisk plan og øvrige planer

Regional planstrategi og regionale planer er overordnet og legger føringer for fylkeskommunens egne strategier. Strategisk plan for Buskerud fylkeskommune er overordnet egne strategier og gir føringer for økonomiplanen (se definisjoner i vedlegg 1).

Prioriteringene i strategisk plan er førende for økonomiplanen. Å prioritere noe betyr å prioritere ned noe annet. Ressursmessige konsekvenser av prioriteringene må vurderes samt hvilke tjenester som må nedprioriteres tilsvarende. Hvilke effekt prioriteringene har på ønsket utvikling av samfunn og tjenester er en del av vurderingen (kost/nytte).

Vedlegg 1 «Planlegging og styring i Buskerud fylkeskommune» beskriver og fastsetter prinsipper for plansystematikken og skal følges i alt plan- og strategiarbeid. Det definerer begreper og fastsetter relasjonene mellom ulike planer og strategier. Den fastsetter også prinsipper for gjennomføring av planprosesser. Vedlegget viser også en liste over gyldige planer og strategier, hvilke som er under utarbeidelse, revidering eller avvikling.

Etter at strategisk plan med vedlegg er vedtatt vil alt innhol i vedlegget være tilgjengelig på bfk.no. Videreutvikling av plansystematikk og oversikt over gyldige planer presenteres der. Vesentlige endringer legges frem for politisk behandling.

Vedlegg

Vedlegg 1: Planlegging og styring i Buskerud fylkeskommune